

עלתה לראשי צוקין, בעל כורחו, שלא הצליח למונעה מלעלות, ונפלה בעל כורחו, הרי זה אונס.

העלה לראשי צוקין ונפלה, אפילו בעל כורחו, ומתה, אינו אונס, שלא היה לו להעלותה לצוק.

גמרא:

שנינו במשנתנו: זאב אחד אינו אונס.

ומקשה הגמרא: והתניא בברייתא להיפך: זאב אחד אונס!

אמר רב נחמן בר יצחק: ההיא, הברייתא המחשיבה זאב אחד לאונס, בשעת משלחת זאבים [מכת זאבים], ורבי יהודה היא, האומר במשנתנו, בשעת משלחת זאבים אפילו זאב אחד אונס.

שנינו במשנה: הלסטים, הרי זה אונס.

ומקשה הגמרא: אמאי? לוקי [העמד] גברא להדי [מול] גברא, והיה על הרועה להתקוטט עמו ולא להניחו לגנוב.

אמר רב: כלסטים מזוין.

איבעיא להו: לסטים מזוין ורועה מזוין, מהו? האם צריך הרועה לריב עמו?

מי אמרינן, אוקי גברא להדי גברא, והיות וגם הרועה מזוין, היה לו לריב עמו.

או דלמא, האי [הלסטים] מסר נפשיה להסתכן ולגנוב, שעל מנת כן הוא בא. והאי [הרועה] לא מסר נפשיה, ואינו חייב להסתכן בשביל הבהמות.

ופושטת הגמרא את הספק: מסתברא, דהאי מסר נפשיה, והאי לא מסר נפשיה. ופטור מלשלם אם הניחו לגנוב, שאינו חייב להסתכן לריב עמו.

אמר שאל ליה אביי לרבה: אם אירע מעשה, שבו אשכחיה [מצאן] רועה לגנוב, ואמר ליה הרועה לגנוב: גנבא פריא [גנוב סרוח], בדוכתא פלניא יתבינן, במקום פלוני אנו רועים בהמותינו, כך וכך גברי איכא בהדן, א-צא יש איתנו כך וכך בני אדם, ואם תבא לגזול, תמות. כך וכך כלבי איכא בהדן, כך וכך זוקתא, מקלעים של אבן פסיקא לך, קבועות לנו שם.

ואזל הגנוב לשם, ושקל מיניה [וגנוב ממנו], מאי? האם חייב הרועה לשלם או לא? שהרי היה לו לרועה שמירה מן הגנוב, ואף על פי כן הצליח לגנוב ומה יעשה.

אמר ליה: חייב הרועה לשלם, שהרי נחשב הדבר כאילו הוליכך למקום גרודי חיה ולסטים. כי לא היה לו לספר לגנוב כל זה, ומחמת שסיפר לו, הוא בא לשם.

מתניתין:

א. מתנה שומר חנם להיות פטור משבועה, ואם יקרה נזק לפקדון, יהיה נאמן לומר שלא פשע בשמירה ולא יצטרך להשבע.

והשואל, החייב באונסים, יכול להתנות להיות פטור מלשלם את האונסים

נושא שכר והשובר יכולים להתנות להיות פטורין משבועה. ואם יקרה נזק יהיו נאמנים לומר שהוא מחמת אונס בלא להשבע, ומלשלם, להיות פטורים מלשלם על גניבה